

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XIII. De temptationibus quæ ex gratiæ sensibilis subtractione
Incipientibus evenire solet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

bilis facili dubiis eventibus, certisque defectibus permanentibus quodammodo incommutabilitatis statum, dum te corpori renovare & reformare in insigne illud antiquum similitudinis eterni DEI, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio. Quippe sicut ipse est, ita & tu eris in hoc mundo, nec in adversis timidis, nec in prospere.

Tertia causa, quia cum natura interdum nimis debilitetur per sensibilem devotionem atque amorem, principi quando influxus Spiritus sancti est valde violens, & ex alia parte homo est valde sollicitus ut satisfaciat influentia gratiae; tunc necesse est, nisi magna prudenter regatur, naturam debilitari & laedi, praetertim circa cor, ubi desideriorum imperius vitalem sanguinem cordis magis facit ebullire. Quare Spiritus sanctos tunc moderatur imperium & ardorem divinae influentiae, ut natura integrè resolletur, & ierum confortata hilarior ad novam Spiritus sancti influentiam suiciendam reddatur.

Quarta & ultima causa, ut homo experientia ipsa p. obetur, an ad tantam strenuitatem profectus, quod carere sciat sensibili & spirituali consolacione, & DEO suis expensis amore que nudo interservit.

C A P V T XIII.

De temptationibus que ex gratia sensibilis subtractione incipientibus evanescere solet.

Vid. B. Non solum DEUS Incipientibus spiritualis gratiae influxum subtrahit, verum etiam non raro eos exponit omni temptationum generi, dengando etiam eis auxilia sensibilia (ut na dicam) ad sustinendum, quamvis protectione & gratia sua secretâ non delituantur. Sunt igitur aliquando horum temptationes ineffabiles, & de rebus ita turbibus & obscuris, quales ipsi numquam cogitarent. Exponuntur præterea temptationibus aliis diabolis, obstinationis iniquam, blasphemiam, infernali inuidentiam, odii DEI, & similium; de quibus vix aliquando crederes Christianum aliquem tenari posse. Sed ut aliquam seriem in referendis his temptationibus teneamus, ea non incommode possumus ad septem spiritualia via redactare: nam in primis inventur in his tam tempore affluentia gratiae, quam illius ablentia superbia spiritualis, fornicatio, avaritia, invidia, acedia, ita, & denique gula. De quibus suo ordine dicemus, dicti deinde de vi ac efficacia, qua dæmon tentare solet hujusmodi homines.

In primis, spirituali superbia sunt pleni hujusmodi homines, cum ceteros simili gratia affluentes temere despiciunt, ac propterea, cum ob proprios defectus & virtus propria in seipso confundunt, sed in omnibus libi parcere, se palpare & excusare, neque umquam illa in re succumbere volunt. Inde etiam evenire solet superbia haec inflata hominibus, ut platiibus, ne dum inutilibus, sed etiam noxiis verbis ad se excusandum utantur, & ad omnia velim satisfacere, quasi ipsi in omnibus essent impeccabiles.

Spirituali etiam fornicatione sive luxuria fordanur. Voco spirituali fornicationem, cum quis seipso immodice querit, multoq; cum defiderio ad sensibilia devozioniis affluentiam inhibat, cupi que perpetuo suo arbitrio pasci, ac libertati relinquit, ut nemo ipsum austi corripiere, ne labo-

re in debitum exequi cogatur, semperque in privatis quibusdam ac singularibus, quas ipse sibi elegit, p. ecibus ac exercitiis permaneque queat. Cum vero in his non potest desiderata dulcedine positi, totus perturbatur, ac malè habet, si que impatiens etiam in rebus modicis que illi accidunt; ac queritur gravia damna & graves tentationes sustinet, quando pace tua intus pro suo volo ac delectatione fru non potest.

Spiritualis vero avaritia illa est, dum quis plura semper appetit, quam sibi in hujus peregrinationis itinere necessaria sunt. Cur autem plura secum peregrinus in via deferre velit, quam quibus ad propria commode emere queat? Quare licet in exteriori paupertate ingens macula sit, aliquid ultra necessaria appetere, ita in interiori spiritus pauperitate. Velle semper sensibili gratia abundare, vel abundantiore ea, quam necessaria est ad æternæ vita executionem, labere, proprietas aut avaritia spiritualis est.

Quarò, in spirituali etiam gula virium incurrit, qui gratiae & sensibili devotioni ita adherent, ut semper vellent ejus abundantia inebriari & absorberi, adeoque gulosi sunt dulcedine illa, qua quotidie perfruuntur, ut se nulla alia re velint occupare, neque propriis obligationibus studere, nec demum adducere, quomodo libipis mori debeat, & virtutes comparare, aut divinam voluntatem cognoscere ad eas exequandam, in quibus vera perficio consistit, sed potius paulatim requiem & consolationem tam in sensibili devotione constituant. Unde fit, ut quotidie magis gulosis, immortificati, ac DEO minus accepit evadant.

Ita præterea, absente gratia sensibili, afficiuntur, facilique negotio in alios excedunt, ac aliquando non solum verbis, sed etiam operibus graviter offendunt. Ad absentiam quoque amoris & devotionis sensibilis aliquando magnam accidit & pusillanimatem incurrit, ita ut vix libi ullam ad debita obsequia peragenda vim inficiat; aliquando contra DEUM muturantes, quod tam dura servitia, etiam alli duia, ab eis requirat.

Ac demum in vicia labe non caret, si alios videant majori & pleniori gratia abundare, vel sanctiores illis apud homines existimari.

Hujusmodi igitur temptationes, & si que alia sunt (hinc autem plurimæ, de quibus cap. sequenti) tanta vi ac violentia hominem desolatum impugnare solet, ut ei videatur clare in eas consentire. Nam quamvis in superiori parte intellectus & voluntatis aliquam tenuant resistentiam & contrarietatem, adeò tamen obiebantur pressuris quibus opprimuntur, ut nullam etiam in parte superiori resistentiam animadvertere valeant: ignorant enim ob defectum lucis, hanc angustiam cordisque pressuram omnino provenire ex persona, quam in superiori mentis parte contrivit temptationem habent, quamvis alias homo inferior penitus consentire videatur. Cujus rei ea est conjectura manifesta, quia si omnes vires antea temptationi consentirent, illum cōfisi sum, qui pressuram minime sentirent; in d. potius ad graviora peccata, maximè ad carnis oblationes & commodity, declinarent: à natura enim in istum est omnibus in tribulatione constitutis, exteriori consolationem libenter querere, nisi à Spiritu sancto protegantur. Solet autem DEUS hujusmodi perplexitate Eleatos & amicos suos probare, quia considerans illos nulla adyutitate, aut tribula-

tio.

tione, quant
rea aut con
per DEUM
vulnus dum
nun comit
peccatum;
ribus occi
pargari pe
Inverdu
rom violo
qui eis affi
moltum a
DEUM
impuls
de latian
giur qu
substanti
nem re
tionibus
recuper
circulari
impialis
spiratio
com
politis
do ten
mz vi
resist
te sibi
ex his
ratio
invide
nare
mmic
venia
malit
spic
fene
caus
illa b
gra
lis, i
vati
tior
me
Na
na
tia
mi
pa
lu
D
fa
x

Confu
lend.
ste Phi
lipp. I.

tionem, quantumlibet magna & multiplici, determinat aut contritari posse (ut qui ad majora propter DEUM toleranda semper inventantur parati) nisi dumtaxat illa, quæ obdurationem, invidiam contra DEUM, aut ab illo aversectionem per peccatum præfert; id est ejusmodi impugnationibus occulissimo suo iudicio eos probari ac purgari permitit.

Interdum etiam contingit, temptationum istarum violentiarum ex indiscretione aut defectu eorum qui eis afficiuntur, priuiciumnam in his qui naturam multum activi & vehemens sunt, in interiori ad DEUM conversione tam vehemens fit eorum impulsus, ut inde cot ceteræque corporis vires validè adantur ac vulnerentur, ut supra diximus. Igitur quando conunitur devotionem à DEO ipsius subtrahi, volentes per vim subtraham devotionem recuperare, valde indiscreti è violenti aspiracionibus exercentur. Quanto vero amplius pro recuperanda hac laborant, eo magis ab omni spirituali sensu longiores sunt, tandem ex quadam impatientia in eam magnum tamquam violentum aspirationis impetu al quando prorumpunt, quo eorum cor ita indistinctum redditur, ut postea vix possit reformari. Unde apparet his, quodammodo non habere potestatem superiores a malis vires, que in corde radicantur, immo nec ullam resistentiam in vi irascibili aut concupisibili, ita ut sibi in omnibus contentire videantur. Oritur autem his in eorum animis magna tribulatio, desratio, obduratio, obsecratio, perversitas, infernalis invidentia, que in inferiori homine videntur regnare, quamvis in superioribus viribus, quæ ab omni corpore vinculo liberæ sunt, diplacient inveniuntur: nam vis animæ superior, temptationem & malitiam in inferioribus viribus regnante conspicit, ac quidam inferiores veluti vicie huiusmodi fructibus diabolisque temptationibus jacent, easque de causa infallibili prelustra ac afflictionibus portio illa superior, obscuri, ut inde jam oritur in ipsius magna cordis amaritudo & tedium, ita ut & sibi ipsius, & omnibus cum quibus convertantur, efficiatur valde onerosa, incipiuntque pro sua indiscretione penas luere; poterunt tamen multum in his merenti, si patienter ac longanimitate sustinent. Nam quamvis in impetu & violentia illius magna pressus, aut infernalis invidentia atque malitia, si non esse compotes videantur; transacto tamen illo, dolore debent secundum superiorum patrem de omnibus defectibus commissis, & voluntatem suam in divinam resignare, orando DEUM ut sibi de præteritis ignoscat, & protegat in futuris imminentibus periculis.

Sed quia aliqui, quæ diximus, incredibilia forsitan videri possint, mirabile B. Angelæ de Fulginio purgationis & temptationis, quas illa passa est, exemplum sequuntur capite 15. adjiciam.

CAP V T XIV.

De aliis quibusdam extraordinariis purgationis modis, quibus etiam Incipientes à DEO probari aliquando solent.

Consulend. noⁿ Non sine singulari divina providentia solet etiam DEUS permettere, ut anima viam purgationis supernaturalem ingressa, in solitis modis quoad internos & externos sensus purgetur. Ali-

Thom. à Iesu Opus. Tom. II.

quando enim visus horrenda spectra d'abominis sum non solum in somnis, sed & in vigili: non ioù in me Theaperis, sed & clavis oculis objectantur, quæ nullum modo effugere potest. Quandoque tremendos fragoes, ululatus, rugitus, grunniens animalium feocitatem omnis generis audit. Alioquin olfactus sulphureis factibus & infernali bus diuini. & Diversimē vexatur. Nonnumquam gustus amaritudini. etiorum bus molestissimis afficitur, neque ullum in cibo mysticū potius saporem, aut vel minimam oblectationē Antenii reporti. Denique tactus variis modis affigitur: à Spiritu quandoque enim verberibus demonum motu. S. Tract. formiter cruciatur, alias per membra corporis bestiæ fecundissimæ subeunt, ut serpentes, & bofedines, & similes, cum ingenio sensualitatis abominatione & repugnantia. Imaginatio etiam spuriis luxurias imaginibus ad vivum depingitur cum omnimoda pars inferioris inflammatione, etiam in exercitiis, locis, ac temporibus factis. Intellexus spiritu infidelitatis, voluntas spiritu odii ac blasphemie in DEUM ac desperationis torqueret, & innumentis aliis modis pars sensi ita hominis exerceatur permittente DEO, ut perficeretur, & ad divina charismata recipienda dignior ficeretur. Eo enim anima aptior ad capessenda divina redditur, quo purgator & purtor invenitur; ad meclitum enim divinae purgationis, lucis & amoris abundantia conceditur.

Hæ & alia similes purgationes non æquales omnibus evenire, neque omnes simili, neque æquales durare solent: aliqui enim haec, alii illa, alii tertia omnibus excedunt: quidam duobus tantum anni, sicut beatus Franciscus; alii decem, sic ut legitur de Henrico Susone; alii septendecim, ut B. Maria Aegyptiaca; aliquando octodecim, sicut B. Matri nostra Teresia contigit, pro divino beneficio mirabiliter purgantur.

CAP V T XV.

Exemplum mirabilis purgationis B. Angelæ de Fulginio.

POST QDAM B. Angelæ in principio suæ conversionis divini fontis dulcedinem ac misericordiam DEI suavitatem tam in corde quam in corpore experta est, DEUS illius fidelitatem probat ac experiti volens, eam spiritualibus nequitum, veluti alterum Job, tentandam, non sine divina providentia multis modis permisit, quo eidem verbis, quibus Auctor eius Vitæ narrav, scribam. Igitor illa Cap. 19. i. a inquit:

Ne magnitudo aut multitudo revelationum & visionum me extolleret, & ne ea: um delectatio me super me efferte, datus est mihi multiplex tentator, qui multiplici temptatione & afflictione me affligat. Affligor enim tam in corpore & anima ab eisdem. Corporis enim funeris tormenta innumerata, a multis dæmonibus multipliciter excitata. Vix enim credo, quod sciri possent passiones & infirmities mei corporis: nam non remanet in me aliquod membrum, quin horribiliter patiatur. Numquam enim sum sine dolore, sine languore; continuè sum debilis & fragilis, plenus dolore, sic quod coniuncte oportet me facere. Non est in me membrum, quod non sit percellsum, tortum, & penatum a dæmonibus, & semper sum infusa, & semper tumefacta, & plena dolibus in omnibus membris meis, sic quod cum

Vid. B.
P. Joan. à
Cruce
lib. 2. no-
tis obsec-
ræ cap. 23

Legend.
noft. Bal-
thasar in
Cap. 1.
manfonis
G. Castelli
anima. S.
M. Tere-
sa. Op. in-
dore uni-
co.